

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych o godzinie 8-ej rano.—Cena numeru 20 halery—15 fenigów

Prenumerata:

W Dobrewie miesięcznie 4 K. 50 hal; kwartalnie 13 K. 50 hal; za przesyłką pocztową netto 5 K. 10 hal, kwartalnie 5 K. 30 hal. W okazyjach niemieckich miesięcznie 3 Mk 50 fen; kwartalnie 10 Mk 50 fen. Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 60 hal.

Redakcja i Administracja w Dąbrowie

ul. Króla Sobieskiego 15; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem.
PILIA w Będzinie: Biuro dzienników Malachowskiego.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 1szej stronie za wiersz peltowy 3 Kor.—Na stronie II-jej za wiersz 1 K. 50 hal. Nadruki za wiersz 2 Kor.—Ogłoszenia zwyjne na IV-jej stronie za wiersz półpaltowy 60 hal.—Drobne ogłoszenia po 30 hal. za wyrz. Najmiej 1.50 Kor.
Wyrzyci tłusty drukiem podwójnie.

Co Niemcy obiecują Polakom za rozwiązanie niemieckie?

Z Warszawy donoszą do „Gońca”: Ks. Radziwiłł, omawiając całokształt spraw polskich przed cesarzem Wilhelmem nie ograniczył się tylko do Królestwa Polskiego, lecz wspominał o Polakach z Ukrainy, Wołynia i Podola i o konieczności uregulowania tych ciężkich stosunków, wśród których żyją Polacy kresowi.

Cesarz Wilhelm w odpowiedzi na to rzekł: „Das muss erledigt werden”.

Podczas rozmowy przypomniał hr. Ronkier o Polakach w Wielkiem Księstwie poznańskim. Cesarz Wilhelm odpowiedział, że zna dokładnie tamtejsze stosunki i że starac się będzie „meine Polen zufrieden zu stellen”.

W tym samym dniu złożył ks. Radziwiłł i hr. Ronkier wizytę kanclerzowi Hertlingowi i generałowi Ludendorffowi, oraz odbył szereg konferencji z sekretarzem stanu dla spraw zagranicznych Hintzem. W rozmowie z hr. Hertlingiem przekazał się politycy polscy, że kanclerz niedocenia znaczenia kwestyi polskiej. General Ludendorff był, jak zwykle zimny. Oświadczył on, że na wypadek rozwiązania sprawy polskiej w duchu niemieckim Niemcy opróżniliby etapy i traktowałyby jećców polskich, jako obywateli Królestwa Polskiego.

Najważniejsza była konferencja z sekretarzem stanu dla spraw zagranicznych Hintzem, który, jak się okazało, orientuje się świetnie w sprawach polskich i zna specjalnie dobrze sprawę Chełmską. Hintze stwierdził, że w razie t. zw. niemieckiego rozwiązania sprawy polskiej Niemcy są gotowi uznać integralność Królestwa Polskiego i ułatwić Polakom możność ekspansji na wschód (Białystok—Grodnio), bezpośrednie połączenie z Rosją, oraz ogłosiły swoje „desintereseament” w sprawie granic polsko-ukraińskiej, przyczem Polacy otrzymaliby dostęp do morza przez neutralizację Wisły i Gdańska. Dalej Niemcy znieśliby okupację zgodziliby się przekazać administrację cywilną finansową wiatraków polskich. Dalej zgodziliby się na pobór wojska do 20,000 rekrutów i na oddanie korony polskiej jednemu z członków domu Habsburgów. Zdaniem Hintze należało to uważać, za ustępstwo na rzecz Austro-Węgier.

W razie przedłożenia rozwiązania austro-polskiego Niemcy musiałiby obstawać przy linii Warta — Naraw, jako granicy polsko-polskiej.

Rokowania pokojowe między Rosją a Ukrainą.

Kijewski „Przegląd Polski” z 25 sierpnia donosi w obojętne dn. 24 sierpnia wskutek propozycji rosyjskiej delegacji pokojowej odbyło się plenarne posiedzenie rosyjsko-ukraińskiej konferencji pokojowej.

Tocząca się w pismach rosyjskich polemika prezesów delegacji rozbudziła wielkie zainteresowanie; sala posiedzeń jest przepelniona. Obecnych około 20 przedstawicieli prasy. Dyskusja toczyła się w sprawie granic i uznania przez Ukrainę republiki wielkiego wojska dońskiego.

Posiedzenie otworzył prezes delegacji rosyjskiej dr. Rakowski. Został odczytany i podpisany protokół ostatniego posiedzenia plenarnego z dnia 22 czerwca b. r., poezem dr. Rakowski zażądał ogłoszenia deklaracji o uznaniu przez U-

krainę republiki dońskiej za państwo niepodległe i suwerenne.

Pod odczytaniem tej deklaracji p. Szełuchin zaznaczył, że Ukraina uznając republikę dońską, liczyła się z faktem istnienia tego państwa jako suwerennego i kierowała się zasadą prawie każdego narodu stanowienia o sobie. Ponieważ Ukraina uznala republikę wojska dońskiego jako państwo niezależne, logicznie więc musiała zawrzeć traktat o granicach.

Odpowiadając mu, dr. Rakowski próbował wykazać, że akt ten jest zgodny z prawem międzynarodowem, ponieważ republika dońska nie ma ściśle określonych granic, utworzyła się nie bez aprobaty swej ludności nie została uznana ani przez Rosję, ani przez państwa europejskie. Rosyjska republika sowiecka uważa rząd doński jako powstalców i nie zrzeka się swego prawa do Donu, jak i do Białej Ruci, Krymu i Semberii, pomimo że faktycznie władzy tam nie posiada.

Rozpoznając rokowania pokojowe republika sowiecka posiadała okrag wojska dońskiego i Ukraina to uznawała. Obecnie delegacja ukraińska prowadzi rokowania z rządem sowieckim, a rząd ukraiński uznaje za państwo niepodległe okrag który zbudował się przeciwko władzy sowieckiej. Stan taki nie jest zgodny, zdaniem dr-a Rakowskiego, z tym dobrym stosunkiem.

Ostatecznie dr. Rakowski postawił wniosek, aby obie delegacje opracowały swoje propozycje na piśmie i wyszłyby nowe powołenia plenarne, na którym zostaną one rozpatrzone. Prezes delegacji ukraińskiej zgodził się z tym wnioskiem.

Następne posiedzenie odbędzie się w czasie określonym po porozumieniu się obu delegacji.

W obronie polskich legionistów.

Wpływowy dziennik wiedeński „Neues Wiener Tagblatt” zamieścił artykuł na temat Legionów czeskich po stronie entente, przyczem wspomina także o procesie legionistów polskich, toczących się w Marmaros-Sziget.

Spodziewamy się, pisze organ wiedeński, że sędziowie wojskowi w Marmaros-Sziget sądzić będą tak łagodnie, jak na to tylko ustawa pozwala i nie wątpimy w to, że jeżeli są oni bezsilni wobec surowości prawa, to poezem oskarżonych względem i lasce cesarza.

Po ludzku czując sędziowie muszą jednak w tych oskarżonych, którzy wkrótce będą już skazani, dostrzedz także ofiary chybotnej polityki. Nie many tu na myśli polityki uprawianej w polskich Legionach. Wojsko nie powinno uprawiać polityki, ale jak miało się powstrzymać od polityki to wojsko, które jako narzędzie polityki stworzone zostało?

„Jeżeli tysiące młodych mężczyzn, podlegających obowiązkowi wojskowemu w armii austro-węgierskiej, nie zostało włączonych do pulków tej armii, lecz nawet później na kadrdę do tworzenia obojętnej armii były upatrzonych, czyż było to nie do poezaż, że w ich poczuciu obowiązku obywatelskiego wobec państwa nastąpiło zamieszanie?”

„Nikt nie zechce porównywać ze stanowiska moralnego utworzenie polskich Legionów z utworzeniem Legionów czeskich. Ze stanowiska prawnego istotną wszak różnicę stanowi pomiędzy nimi to, że czescy legionści pochodzili bez wyjątku z państwa, które zwałęją, pod-

czas gdy legionści polscy w znacznej przeważającej większości pochodzą z państwa, za które walczyć mieli, a tylko w małym ulamku z Rosji. Błędy przez legionistów polskich popełnione nie powinny być zbyt surowo karane”.

Zamach na Lenina.

BERLIN. Wedle wiadomości z Petersburga wczoraj w nocy dano do Lenina kilka strzałów, które go lekko ranily. Komisarz ludowy spraw wewnętrznych Urzeczy zostało zaanodowany. Sprawców zamachu uwieziono.

MOSKWA. Stan zdrowia Lenina jest poważny, ponieważ nastąpiły krwawienia wewnętrzne. Pierwszych specjalistów powołano na Krem, celem pielęgniownia Lenina. Lenin padł ofiarą zamachu. Dwie panie, należące do stronnictwa socjalno-rewolucyjnego strzeliły trzy razy do Lenina i trafiły go w pierś i płuca dwoma strzałami.

Morderca Uryckij, który równocześnie padł w Petersburgu ofiarą zamachu, przyzyska się Kannegeiser i był przeltem przyzwywa w socjalistycznej grupie ludowej.

Budżet państwa polskiego na pół roku 1918.

Do Rady Stanu wpłynął w formie przedłożenia rządowego „Preliminarz państwa polskiego na okres od 1 lipca do 31 grudnia 1918 r.”.

Zestawienie ogólne.

Preliminarz zawiera po stronie dochodów i wydatków 10 pozycji, a mianowicie:

- Rada Regencyjna—wydatki 472,820 marek.
- Rada Stanu—wydatki 781,300 mk.
- Przydzium Rady ministrów—wydatki 675,760 mk.
- Departament Stanu—wydatki 1,427,413 marek.
- Komisa wojskowa dochód 15,570 mk., wydatki 3,516,718 mk.
- Komya urzędnicza wydatki—218,355 mk.
- Min. Spraw Wewnętrznych dochody 1,470,184 mk.
- Ministerium Skarbu — wydatki 3,583,184 mk.
- Min. Zorowia Publicznego—wydatki 6,767,369 mk.
- Min. Sprawiedliwości: dochody — 1,862,000 mk., wydatki—11,151,288 mk.
- Min. Wyznan Religijn. i Ośw. Publ.: dochody — 1,111,220 mk., wydatki — 21,268,529 mk.
- Min. Roln. i Dóbr. Kor.: dochody 148,344 mk., wydatki—2,421,249 mk.
- Min. Przemysłu i Handlu: dochody 135,000 mk., wydatki—853,100 mk.
- Razem: dochody państwa polskiego 4,742,134 mk., wydatki—59,308,750 mk.

Wojna. Telegramy.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 1 września. Urzędowo donoszą: NA FRONCIE ZACHODNIM.
Front armii król. Rupprechta i gen. pułk. v. Boehma: Między Ypern a La-basse skróciłmi nasz front przez porobienie wzgórz wybiegających ku przed-

wi w kierunku Hazebrouck. Pozostawiliśmy przytem nieprzyjacielowi Kennel Ruchy przeprowadzone przez kilku dniami odbyły się niepostrzeżenie przez nieprzyjaciela. Wczoraj ruszyli Anglicy dużemi silami na nasze dawne linie. Nasze oddziały mieszane pozostawione na poli przed naszymi nowymi pozycjami pozostają z nim w styczności bojowej. Nieprzyjaciel obsadził Kennel i poszedł za nami przez Lawe. Nad drogą z Arras do Cambay zalamany jest przed naszymi liniami ataki piechoty angielskiej. Silnie powtarzane są do wieczora ataki nieprzyjaciela między Handencourt a Vouix — Vraucourt nie udaly się. Wśród walk o zmienienn szczęściu pozostało Ballerout i Escout w rękach nieprzyjaciela. Między Marval a Peronne zaatakowały dwiżysze australskie po gwałtownym ogniu. Koło Marval i na południowy zachód od Beaucourt zostały one odparte. Bouchavesnes utrzymano przeciwiatakami. Dalej na południe przebiega nasza linia po zakończeniu walk, obok drogi Bruchavesnes—Peronne. Uderamnio próby nieprzyjaciela przeprowadzenia się przez Somme koło Brie St. Christ. Silne ataki Francuzów między Summe i Oise na stanowisko nad kanałem i na blok wzgórz, na północny wschód od Noyon. Francuskie dwiżysze, które wieczorem ruszyły naprzód po obu stronach Nesle, legły w ogniu przed naszymi liniami. Koło Rony odzuciono nieprzyjaciela przeciwiatakami.

Wykonane w godzinach południowych jednolite ataki między Beaulieu a Montzen zalamaly się wśród ciężkich strat dla nieprzyjaciela. Atak rozpoczął wieczorem rozpad się na natarcia częściowe, które wszystkie odparto. Duże sily nieprzyjacielskie, które na północ od Varesnes oraz poprzez Oise koło Bretigny ruszyły naprzód, zostały odzucione. Między Oise a Aisne po najsilniejszym ogniu ataki rozpoczęły się wczoraj wiozorem na nowo bitwa piechoty. Tur na południe od Oise ataki nieprzyjacielskie z powoda ognia dział i karabinów maszynowych, nie mogły ruszyć naprzód. Po obu stronach Champs ruszyli nieprzyjacieli przed dużemi silami, wychodząc z mizny nad Ailette. Przeciwiatakami przywrócono dawne polozienie. Między Ailette a Aisne poprzedzily atak uderzenia częściowe. W czasie tego wicefeldwał Haas z kompanii karabinów maszynowych pułku rezerwowego uzupełniającego Nr. 29 uczynił cztery nieprzyjacielskie wozy pancerne niezdołnione do walki i wziął ich załogę do niewoli. Wieczorem ruszyli nieprzyjacieli dużemi silami do jednolitego ataku. Koło Crecy au Mont i na południe sianąd odparłmi nieprzyjaciela po części przeciwiatakami. Na wschód od Juivigny dotarł on naprzód aż do Cerny Sorny. Tam zatrzymajmy go miejscowe rezerwy. Na przytękającym froncie od południa aż do Aisne powtarzane kilkakrotnie ataki nieprzyjacielskie rozbiły się przed naszymi liniami.

Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEDEN 1 września. Urzędowo donoszą: Nie wydarzyło się nic ważnego.

Szef sztabu generalnego.

1,520.000 zabitych Niemców.

BERLIN. „Journal” paryski zamieszcza statystykę ofiar w ludzkiej, jakie w ciągu tej wojny poniosły Niemcy. Ze statystyki tej wynikałoby, iż od początku wojny padło trupem 1,520,000 Niemców.

